

ETAPPI 1

LASTEN HARRASTUKSET (huomioi lasten määrä)

→ Määrittäkää jokaiselle lapselle harrastus.

- A) Ilmainen/halpa harrastus (esim. koulun harrastustoiminta kuten sählykerhot tai kuvataidekerhot)
- B) Keskihintainen harrastus (esim. tanssi, yleisurheilu, soittotunnit...) (**Maksu: 1 polettia/lapsi**)
- C) Kallis harrastus (esim. jääkiekko, ratsastus) (**Maksu: 2 polettia/lapsi**)

ETAPPI 2

AUTON HANKINTA

→ Perhe pohtii auton ostamista, joka helpottaisi liikkumista esimerkiksi harrastuksiin ja töihin.

- a) Perhe hankkii uuden auton (**Maksu: 6 polettia**)
- b) Perhe hankkii edullisen käytetyn auton (**Maksu: 2 polettia**)
- c) Perhe päättää säästää rahat ja ei hanki autoa. Harrastuksiin ja töihin pääsee esimerkiksi pyöräillen.

ETAPPI 3

RUOKAVALIO

→ Millaista ruokaa perheessä syödään?

- a) Perhe suosii suomalaista luomuruokaa ja panostaa monipuoliseen ruokavalioon (**Maksu: 2 polettia**)
- b) Perhe suosii tarjoustuotteita sekä kauppojen omia tuotteita (kuten Pirkka/Rainbow), jotka ovat halvempia (**Maksu 1 polettia**)
- c) Perhe syö usein ulkona ravintoloissa ja ostaa kaupasta puhtaita ja laadukkaita tuotteita. (**Maksu 3 polettia**)

ETAPPI 4

PERHEEN KANSSA VIETETTY AIKA

→ Miettikää, haluaako perheenne panostaa yhteiseen aikaan.

- a) Lapset käyvät harrastuksissa ja vanhemmat ovat kiireisiä töissä. Perheen yhteinen aika on vähissä.
- b) Perhe viettää perjantai-illat yhdessä lautapeliin ja herkkujen parissa.
- c) Perhe lähtee huvipuistoon yhdessä. **(Maksu: 1 poletti)**
- d) Perhe käy yhdessä viikoittain kirjastossa ja jakaa kokemuksia lukemistaan kirjoista.

ETAPPI 5

LEMMIKKI

→ Perhe pohtii lemmikin ostoa.

- a) Perhe hankkii uuden halvan lemmikin esim. hamsterin. Hamsteri tarvitsee myös ruokaa, häkin ja muita tarvikkeita. **(Maksu: 1 poletti)**
- b) Perhe hankkii uuden lemmikin, josta syntyy enemmän kuluja esim. koiran. Koira tarvitsee myös ruokaa ja tarvikkeita. **(Maksu: 2 polettia)**
- a) Perhe ostaa lemmikin sijaan uuden pelikonsolin, joka tuottaa iloa lapsille. **(Maksu: 1 polettia)**
- b) Perhe ei osta lemmikkiä ja säästää rahat.

ETAPPI 6

LOMAMATKA

→ Syysloma lähestyy ja perhe miettii lomalle lähtöä.

- a) Perhe ei lähde lomalle, vaan viettää kotona aikaa yhdessä. Rahaa säästetään muihin kuluihin.
- b) Perhe lähtee yhdessä lomamatkalle Thaimaahan **(Maksu 4 polettia)**
- c) Perhe varaa mökin Lapista ja lähtee aktiiviselle touhulomalle **(Maksu: 3 polettia)**
- d) Perhe lähtee vaeltamaan. Reissu ei maksa paljoa, koska majoituksena toimii teltat, mutta perheen täytyy hankkia kunnolliset vaellusvarusteet. Näistä on toki hyötyä myöhemminkin elämässä **(Maksu: 1 polettia)**

ETAPPI 7

EI-VÄLTÄMÄTTÖMIÄ INVESTOINTEJA LAPSILLE

→ Lapsenne haluaisi uusimman iPhoneen, sillä osalla luokkakaverista se jo on. Miettikää valintaa tehdessänne, hankitaanko uusi puhelin vain yhdelle lapselle vai muillekin.

- a) Lapselle hankitaan usin iPhone (**Maksu: 2 polettia/lapsi**)
- b) Lapselle hankitaan Swappiesta käytetty ja korjattu uudenveroinen iPhone (**Maksu: 1 poletti/lapsi**)
- c) Lapsen edellinen puhelin toimii vielä, joten rahat säästetään pahan päivän varalle.

ETAPPI 8

TYÖTTÖMYYS

→ Vanhempi tai toinen vanhemmista joutuu työttömäksi, joten on mietittävä ratkaisua.

- a) Perhe muuttaa uuteen asuntoon eri kaupunginosaan josta saadaan töitä, mutta lasta/lapsia harmittaa jättää vanhat luokkakaverit ja jännittää vaihtaa koulua. Miettikää myös, vaikuttaako esimerkiksi harrastuksiin...
- b) Perhe jää vanhaan kotiin, mutta toinen vanhemmista jää työttömäksi, lapsen koulu ja kaverit pysyy samana. (**Seuraavien kuukausien palkat jäävät saamatta**)
- c) Vanhan työpaikan lähellä on tarjolla työ, joka ei ole vanhemmalle niin mieluinen. Palkka pienenee huomattavasti, mutta vanhempi ei jää täysin työttömäksi. (**Palkka pienenee puolella**)

ETAPPI 9

VAIHTOVUOSI

→ Perheen vanhin lapsi haluaisi lähteä vaihto-opiskelijaksi toiseen maahan. Vaihto on mahtava ja opettavainen elämys ja lisäksi se avaisi lapsen mahdollisuuksia tulevilla työmarkkinoilla. Kuitenkin vaihtovuosi maksaa paljon.

- a) Lapsi lähtee vaihtoon, mutta se karsii ison summan perheen muista menoista (**Maksu: 4 polettia**)
- b) Lapsi lähtee kielimatkalle, joka kestää vähemmän aikaa kuin vaihto ja maksaa huomattavasti vähemmän (**Maksu: 1 poletti**)
- c) Lapsi ei lähtee vaihtoon, mutta perheellä säästyy rahaa

ETAPPI 10

LOTTOVOITTO

→ Onnea! Vuosien lottoamisen jälkeen vihdoinkin tärppäsi ja perheen äiti/isä voitti lotossa **10 polettia**. Nyt perheen on päätettävä yhdessä, mitä voitetuilla rahoilla tehdään.

- a) Lomamatkalle lähtö (**Maksu: 4 polettia**)
- b) Avataan lapsille säästötili tulevaisuuden turvaa varten (**Maksu: 1-10 polettia**)
- c) Jaetaan rahaa sukulaisten kesken (**Maksu: 1-10 polettia**)
- d) Hyväntekeväisyys (**Maksu: 1-10 polettia**)
- e) Keksikää itse mihin rahat käytettäisiin (**Maksu: 1-10 polettia**)
- f) Rahat säästetään (**1-10 polettia**)

ETAPPI 11

JUHLIEN JÄRJESTÄMINEN

→ Vanhempi täyttää 40-vuotta ja on aika juhlia! Perhe suunnittelee, miten merkkipäivää juhlitaan.

- a) Pidetään pienet juhlat kotona lähipiirille. (**Maksu: 1 poletti**)
- b) Syntymäpäiviä ei juhlita sen erikoisemmin.
- c) Pidetään massiiviset kekkerit koko suvulle ja ystäväpiirille. Juhlia varten vuokrataan juhlatila, hankitaan huokeat tarjoilut ja spesiaalia ohjelmaa. (**Maksu: 3 polettia**)
- d) Perhe ei järjestä juhlia, vaan käyttää rahat lahjaan/uuteen hankintaan, josta on pidempään haaveiltu. 40-vuotisjuhlat ovat täydellinen syy hankintaan. (**Maksu: 1 poletti**)

ETAPPI 12

TYÖPAIKAN VAIHTO

→ Toinen perheen vanhemmista ei ole viihtynyt nykyisessä työssään. Työ vie häneltä paljon voimia ja vanhempi on siksi hyvin väsynyt. Nyt hän saa mahdollisuuden vaihtaa työpaikkaa. Uusi työpaikka kuulostaa mukavammalta, mutta palkka uudessa työssä on kuitenkin huonompi.

- a) Vanhempi vaihtaa työpaikkaa. (**Palkka pienenee puolella**)
- b) Vanhempi pysyy nykyisessä työssään.

ETAPPI 13

ISOVANHEMPIEN AUTTAMINEN

→ Mummo kaatuu ja murtaa polvensa.

- a) Mummo pääsee nopeasti tekonivelleikkaukseen ja voi jatkaa elämäänsä itsenäisesti
(Maksu: 10 polettia)
- a) Mummo joutuu odottamaan tekonivelleikkausta, jonka aikana hän tarvitsee päivittäin apua perheeltänne. Auttaminen vie vapaa-aikaanne ja se vaikuttaa menoihinne, kuten harrastuksiin.
- b) Mummo joutuu odottamaan tekonivelleikkausta, mutta palkkaatte hänelle avustajan.
(Maksu: 2 polettia)

Puistojuhlat (n. 15min)

Kolmannella tunnilla järjestetään lopputunnista puistojuhlat. Ruokailu osana juhlia (kaupunki tarjoaa juhlaruuan).

Lava on vapaa! Vitsejä tms.

Taustalla soi musiikki. Oppilaat saavat tutustua toisiin perheisiin. Vapaata juttelua.

Juhlien arpajaiset: Jokainen ryhmä halutessaan ostaa yhdellä poletilla arpalipun nurkan arpajaispöydästä. Riina pitää arpajaiset. Arpajaisten palkinnot selviävät n. 5min ennen ruokailuun lähtöä, jolloin arpajaisvoitot julkistetaan kaikille yhteisesti.